

DODATKOWE PIENIĄDZE NA BADANIA WS. SMOGU

---

100 mln zł na badania i prace rozwojowe zmierzające do poprawy jakości powietrza i zmniejszenia skutków jego zanieczyszczeń w woj. śląskim zapewni projekt „Silesia pod błękitnym niebem”. Porozumienie ws. jego realizacji podpisali w poniedziałek przedstawiciele województwa i NCBR.

Będzie to jeden z kolejnych w Polsce projektów prowadzonych wspólnie przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (agencję wykonawczą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego) oraz samorząd wojewódzki – dotyczących rozwoju konkretnej technologii zgodnej z potrzebami regionów.

„Jestem dumny i zaszczycony, że jeden z pierwszych elementów rządowego Programu dla Śląska powstał – został wymyślony i opracowany – w samorządzie woj. śląskiego” - zadeklarował po podpisaniu porozumienia ws. realizacji projektu wicemarszałek woj. śląskiego Michał Gramatyka.

„Będziemy mogli realizować w woj. śląskim innowacyjne rozwiązania w zakresie ochrony środowiska, innowacyjne technologie do walki ze smogiem. To problem, który dotyka każdego z nas z osobna i całe społeczeństwo. Woj. śląskie wykazało się pewną odwagą, aby stać się (w tej dziedzinie - PAP) swego rodzaju poligonem testowym” - mówił wiceszef NCBR prof. Aleksander Nawrat.

Zgodnie z założeniami wypracowanego przez samorząd woj. śląskiego – w uzgodnieniu z NCBR – przedsięwzięcia, pieniądze z funduszy europejskich, które ukierunkują jego partnerzy, będą służyły przede wszystkim rozwojowi technologii mających poprawiać jakość powietrza oraz walce z zagrożeniami wynikającymi z wpływem zanieczyszczeń powietrza na człowieka.

Środki mają być kierowane przede wszystkim do firm i jednostek naukowych. Planowane projekty, także interdyscyplinarne, będą dotyczyły m.in. dziedzin, w których specjalizuje się woj. śląskie: energetyki, inżynierii biomedycznej, informatyki czy medycyny.

Wśród proponowanych w przedsięwzięciu projektów technologicznych wymieniono np.: opracowanie skutecznego i niskokosztowego przenośnego oczyszczacza powietrza wewnętrznego, niskoemisyjny, wielopaliwowy, automatyczny kocioł na paliwa stałe czy niskoemisyjny kominek z płaszczem wodnym opalany drewnem.

Inne pomysły technologiczne mogą dotyczyć np.: ograniczania niskiej emisji poprzez spalanie w kotłach pyłowych paliw zawieszinowych na bazie mułów węglowych, układów wspomagających ogrzewnictwo indywidualne poprzez wykorzystanie OZE, małych biogazowni na potrzeby gmin wiejskich; układów odzysku energii odpadowej w autobusach miejskich czy tzw. wież antysmogowych (wykorzystujących technologie jonizacji powietrza – PAP).

„Będziemy nie tylko wynajdywać technologie sprzyjające oczyszczaniu powietrza, ale też umożliwiające przewidywanie, gdzie w jakim momencie pojawi się zagrożenie smogowe. Korelacja danych związanych z przewidywaniem pogody z danymi medycznymi, może doprowadzić, że będziemy w stanie np. generować alerty docierające do osób szczególnie zagrożonych zanieczyszczeniami powietrza” - zasygnalizował Gramatyka.

Poszczególne projekty będą musiały wpisywać się w agendę badawczą przedsięwzięcia. Zawiera ona diagnozę potrzeb regionu w zakresie poprawy jakości powietrza, opisuje potencjał przedsiębiorstw i jednostek naukowych, definiuje obszary oraz tematy i zagadnienia badawcze, a także wskazuje mierniki i oczekiwane rezultaty.

Przedsięwzięcie będzie realizowane poprzez konkursy ogłaszane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój oraz przez samorząd woj. śląskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Śląskiego. Oba źródła mają zasilić przedsięwzięcie kwotami po 50 mln zł - zgodnie z zasadami realizacji obu programów operacyjnych.

Pierwsze konkursy mogą zostać ogłoszone jeszcze w tym roku. W latach 2018–2023 planowane jest finansowanie projektów, natomiast do 2027 r. ma trwać ich ewaluacja oraz monitorowanie efektów. Całe przedsięwzięcie rozpisano na dziesięć lat.

Wspólny projekt NCBR i samorządu woj. śląskiego wpisuje się m.in. w cele, które przyświecały przyjęciu w tym regionie wiosną ub. roku uchwały antysmogowej. Zakazuje ona używania od września br. najbrudniejszych paliw - w tym mułów oraz flotokoncentratów - i nakazuje stopniową, w perspektywie do 2027 r., wymianę przestarzałych instalacji ciepłych.

W ostatnich dniach jakość powietrza na terenie woj. śląskiego była zmienna. Według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach w ujęciu miesięcznym, poziom dopuszczalny wartości pyłu zawieszonego PM10 (50 mikrogramów na m sześć. średniodobowo) był dotąd w styczniu przekroczony na stacji w Katowicach przez pięć dni, na stacji w Gliwicach, Rybniku i Sosnowcu przez siedem dni, a na stacji w Zabrze - przez dziewięć dni.

Projekt „Silesia pod błękitnym niebem” jest jednym z przedsięwzięć kluczowych Programu dla Śląska, który z kolei jest jednym z projektów strategicznych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

NCBR współpracuje już z samorządami woj. lubelskiego w dziedzinie fotoniki i oraz woj. łódzkiego - w obszarze zdrowia i poprawy jakości życia seniorów.

ML/PAP